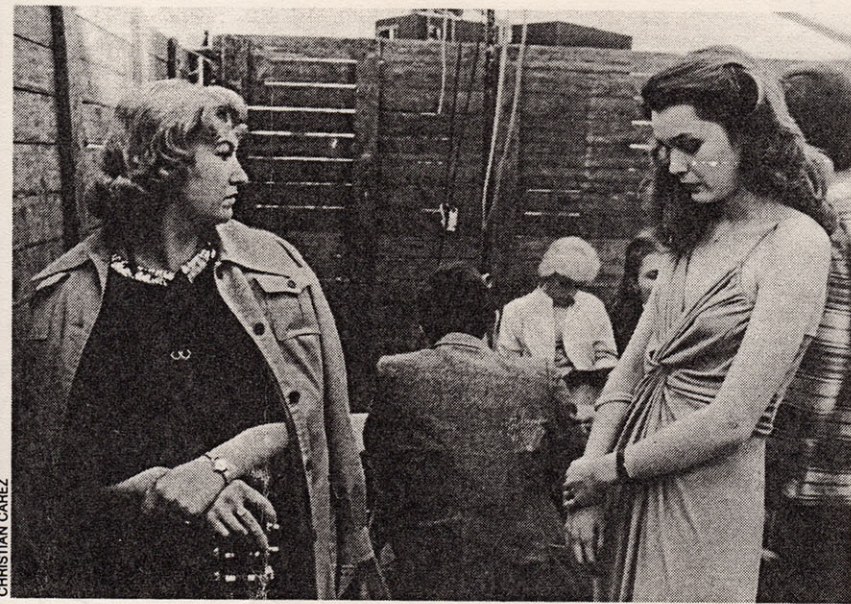

Honderdtwintig kilo witte verf

Een feestelijke ouverture bij XYZ - Gent.

„Zangwedstrijd te Brussel” - foto van Christian Carez.

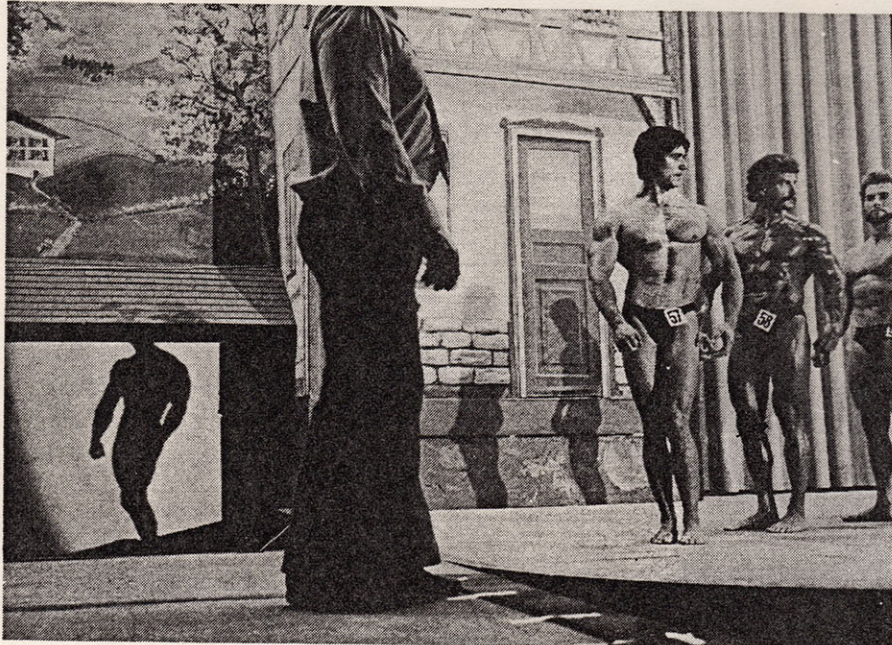
Ze hebben het huis naast-de-deur dan ook maar gehuurd en klopten een gat in de muur. De bovenste verdiepingen werden als appartementen ingericht. Ze boorden gas- en waterleidingen, streken honderdtwintig kilo witte verf over de poruze muren, installeerden een *Commode 64* mét printer in de vergaderzaal, haakten zware halogeenlampen aan de balken en timmerden rekjes voor de bibliotheek.

Sinds vorige week heet die onderneming niet meer „Fotogalerie XYZ”, maar „XYZ-fotografie”. Het woord „fotogalerie” is bekakt, en de ondernemers willen wel iets anders dan alleen maar fotootonstellingen. Maar nu zijn ze doodop. *Carl De Keyser* ligt languit te slapen op het grijze tapijt van de eerste expositie-zaal, *Marc Van Roy* en *Dirk Braeckman* hangen met halve ogen aan de bar en *Lieven Neirinck* heeft net de laatste spatjes witte verf weggewassen.

Deze vier afgestudeerden aan de academie van Gent hebben zichzelf werk gegeven. Sinds 1982 bestaat XYZ. We zien er vaak merkwaardige foto's. Sinds vorige week dan is de expositieruimte verdriedubbeld. Deze wordt nu benut voor drie interessante tentoonstellingen.

De grootste expositie bestaat uit vijftig zwart-witfoto's. Ze tonen elk een beeld van een Belgische wedstrijd. De schoonste mannequin, de beste akkordeonist, de nobelste kat, de vlugste schapenscheerder, de monumentaalste bodybuilder. Het is een leuk idee, maar het is nog veel

meer. Deze reeks werd bijengefotografeerd door twee eminente Brusselse fotografen: *Michel Vanden Eeckhoudt* (38) en *Christian Carez* (48). Niettegenstaande een verschil in karakter, leeftijd en opleiding werken ze efficiënt samen. Ze druk-

ken niet op hetzelfde knopje, maar fotograferen aan dezelfde opdrachten. Eerst was het een fotostudie over emigranten en sinds drie jaar werken ze aan de „*Concours Belges*”. Ze lezen de aankondigingen in de plaatselijke weekbladen en gespecialiseerde folders en reden — afzonderlijk — van de ene wedstrijd naar de andere. Daar fotograferden ze niet het voor de hand liggende monument (de winnaar met de beker) maar de slimme tussenin-momenten: de veelbetekenende blikken, de burgerlijke decors, de spanning op de gezichten, de mensen-kombinaties. Vaak maakten ze 360 opnamen om één foto te kiezen. Maar die foto is dan ook werkelijk spannend.

Christian Carez is een gevoelige bruint. Hij weet veel van vrouwen, was modefotograaf, werkte voor de publiciteit, liet mensen zichzelf fotograferen in zijn studio en werkte geëngageerd rond het thema emigranten. Na elke opdracht moet hij zichzelf weer genezen van die passie, maar het fysieke resultaat ziet er na achtenveertig jaar nog behoorlijk uit. Stoer met uitdagende ogen.

Het moet ons verwonderen dat zijn foto's zo gelijken op die van *Michel Vanden Eeckhoudt*: een intellectueel, met magere handen en heldere ogen. Hij doorziet. Hij heeft al een beweging foto-leven achter de rug. Zijn boek met foto's over dieren in dierentuinen („*Zoologies*” — uitgegeven bij *Delpire*) hebben hem internationale faam bezorgd. Hij houdt niet van fotogaleries, en ziet zijn foto's het liefst gedrukt in grote oplage. Zijn techniek is feilloos, haarscherp perfect van toon, en toch vindt hij de techniek maar een minuskuul onderdeel van het gebeuren.

De foto's van „*Concours Belges*” kunnen niet beschreven worden. Het zijn le-

„Europees kampioenschap bodybuilding in Brugge” — foto van Michel Vanden Eeckhoudt.

vensechte momenten van mensen die willen vluchten uit de grijze troep. Moeders geven tweehonderdduizend frank om hun dochtertje te zien evolueren als een supermajorite, of kopen een dure akkordeon aan de verkoper van akkordeons die toevallig ook jurylid is van het wereldkampioenschap. Poezen worden opgetut tot kerstboompeuzen en het meisje uit Nederland droomt van een carrière in Hollywood terwijl ze in badpak poseert voor de man van middelbare leeftijd die dan weer aan andere dingen denkt. Het is allemaal te zien op deze foto's. Op een pijnlijk duidelijke manier.

Krolletjes

Spank Moons is gek. Toch ligt hij niet vastgebonden. Hij loopt vrij rond. Meer nog. Hij fotografeert zichzelf in gekke situaties. In kleur dan nog. Hij manifesteert openlijk zijn frustraties, vertelt over zijn klein-burgerlijke omgeving en schaamt zich niet over zijn geile dromen.

Spank Moons is ook een briljant fotograaf. Met vijftien zelfportretten (of zoiets) vertelt hij pijnlijke dingen over het mensdom, over zichzelf, over Antwerpen.

We zien hem samen met zijn ouders, gefotografeerd vanuit een vogelkooi. Behang met krolletjes. We zien hem een sigaret opsteken in de schiettent. We zien hoe hij als Vlaams *coureur* gekust wordt door de Schone van het Dorp. Het heerlijke van die foto's is, dat ze humoristisch zijn en toch serieus. Het heerlijke ook is, dat ze goed gek zijn.

Walter de Mulder heeft vaste normen voor wat schoon is, en wat niet. Hij houdt van degelijke artistieke dingen. Kunstenaars met naam bijvoorbeeld. Hij fotografeert ze stelselmatig in hun artistieke interieurs en op een artistieke manier. Met een goede vlakverdeling, kijkend in de lens en met een sprekende zwart-wit verhouding. In zwart-wit. Daar is hij meester in. Deze foto's hebben voor een paar jaar geschitterd — voluit — in het *Museum van Deinze en de Leiestreek*. Hier hangen ze erbij.

Walter de Mulder klaagt erover dat zijn foto's niet vaker gebruikt worden: bij aankondigingen of publikaties.

Fotografen hebben altijd graag de erkenning gekregen als kunstenaar. Maar, nu die erkenning er zowat is komt er tussen hen en de ordinaire wereld een dik glas. Een etalageruit als het ware. Door dat glas kan het publiek bewonderend kijken (in musea en dure boeken) en ook het glas beschermt het werk. Het kunstwerk. Maar het glas is wél hinderlijk voor het verkeer.

JOHAN DE VOS ■
Concours Belges, *Walter de Mulder*, *Spank Moons* in XYZ-fotografie, *Brabantdam 110* Gent telefoon (091) 24.07.76. Open woensdag, vrijdag en zaterdag van 13 tot 18 u. Tot 17 oktober.

„*Concours Belges*” wordt ook tentoongesteld in *Charleroi* bij *Photographie Ouverte* en het werd tot een boek gebundeld en uitgegeven in eigen beheer. *Verdeling Postscriptum Brussel*, 1.250 frank.